



ROKKEDAHL LANDBRUG ØKOLOGI ApS
Nymøllevej 126 B Kølby
9240 Nibe

Sagsnummer: 23-70156-000160
Dato: 30. november 2023
Initial - Enhed: HEISOE - JORDKONT

Afgørelse efter årlig økologikontrol 2023 Certificeringsnummer: 1104222

Landbrugsstyrelsen har været på kontrol på din bedrift 29. august og 30. august 2023. Vi har konstateret følgende overtrædelser:

- Mangelfuld årlig indberetning
- Leje af bygninger
- For høj daglig tilvækst: Slagtekyllinger
- Adskillelse er ikke i orden for produkter
- Der er anvendt ikke-tilladte ingredienser og tilsætningsstoffer
- [REDACTED]
- Afstand til nærmeste indgangshul er for stor
- Udendørsarealet er ikke tilstrækkeligt stort
- Manglende og ikke let adgang til udeareal
- [REDACTED]
- For meget kunstigt lys
- Flokstyrrelsen er for stor
- Adskillelsen mellem fjerkræholdene er ikke tilstrækkelig

Vi indskræper¹ derfor, at du skal overholde økologireglerne.

[REDACTED]

Påbud

Du påbydes², at sikre, at alle hønsene har daglig adgang til grovfoder i tilstrækkelige mængder. Påbuddet skal være efterkommet snarest muligt, dog senest **8. december 2023**. Du skal indsende dokumentation for, at påbuddet er efterkommet inden den angivne frist. Dokumentationen skal sendes på mail til jordbrugskontrol@lbst.dk eller med almindelig post, med att. Team Økologiadministration, til adressen nederst i dette brev. Du skal henvise til sagsnummeret: 23-70156-000160.

Du påbydes, at efterleve reglen om "Afstand til nærmeste indgangshul er for stort". Påbuddet skal være efterkommet snarest muligt, dog senest **15. marts 2024**. Du skal indsende dokumentation for, at påbuddet er efterkommet inden den angivne frist. Dokumentationen skal sendes på mail til jordbrugskontrol@lbst.dk eller med almindelig post, med att. Team Økologiadministration, til adressen nederst i dette brev. Du skal henvide til sagsnummeret: 23-70156-000160.

Du påbydes³, at efterleve reglen om, at kravet til udeareal skal være opfyldt indenfor 350 meter. Påbuddet skal være efterkommet snarest muligt, dog senest **15. marts 2024**. Du skal indsende dokumentation for, at påbuddet er efterkommet inden den angivne frist. Dokumentationen skal sendes på mail til jordbrugskontrol@lbst.dk eller med almindelig post, med att. Team Økologiadministration, til adressen nederst i dette brev. Du skal henvide til sagsnummeret: 23-70156-000160.

Du påbydes⁴, at efterleve reglerne om tilstrækkelig beplantning og/eller flyverskjul. Påbuddet skal være efterkommet snarest muligt, dog **senest 15. marts 2024**. Du skal indsende dokumentation for, at påbuddet er efterkommet inden den angivne frist. Dokumentationen skal sendes på mail til jordbrugskontrol@lbst.dk eller med almindelig post, med att. Team Økologiadministration, til adressen nederst i dette brev. Du skal henvide til sagsnummeret: 23-70156-000160.

Du påbydes⁵, at efterleve reglen om tilstrækkelig adskillelse mellem fjerkræholdene. Påbuddet skal være efterkommet snarest muligt, senest ved indsættelse af nyt hold kyllinger og **senest 15. marts 2024**. Du skal indsende dokumentation for, at påbuddet er efterkommet inden den angivne frist. Dokumentationen skal sendes på mail til jordbrugskontrol@lbst.dk eller med almindelig post, med att. Team Økologiadministration, til adressen nederst i dette brev. Du skal henvide til sagsnummeret: 23-70156-000160.

Du påbydes, at efterleve reglen om 8 timers sammenhængende mørke pr. døgn. Påbuddet skal være efterkommet snarest muligt, senest ved indsættelse af nyt hold kyllinger og **senest 15. marts 2024**. Du skal indsende dokumentation for, at påbuddet er efterkommet inden den angivne frist. Dokumentationen skal sendes på mail til jordbrugskontrol@lbst.dk eller med almindelig post, med att. Team Økologiadministration, til adressen nederst i dette brev. Du skal henvide til sagsnummeret: 23-70156-000160.

Sådan er reglerne og baggrunden for vores afgørelse

Mangelfuld årlig indberetning

Du skal mindst en gang årligt indberette oplysninger om din produktion til Landbrugsstyrelsen.

Hvert år skal der indberettes oplysninger i fællesskemaet om bedriftens planteproduktion og sædskifte, i vækstsæsonen. Hvert år skal der desuden indberettes oplysninger i økologiskemaet om bedriftens husdyrproduktion, herunder ikke-økologiske husdyr, husdyrhold til eget brug, og selskabsdyr, græsningsrettigheder.⁶

På kontrollen blev det konstateret, at en del af udearealerne til slagtekyllingerne på Kratgården, Vårvej 40 ikke var indtegnet i IMK og indberettet i Fællesskema 2023. Arealet, der manglede indberetning lå i markblok 526316-39 lige udenfor udgangshullerne i stalden (hus 41 og 42), samt arealet med grusbelægning udenfor markblok umiddelbart sydøst for. Arealet var indberettet i 2022.

Vi har modtaget dit høringssvar af 13. oktober 2023. I dit høringssvar skriver du, at det er taget til efterretning og vil blive opdateret i Fællesskemaet.

Vi har noteret, at der vil blive rettet op på forholdene. Vi har dog pligt til at vurdere sagen ud fra de forhold, der blev konstateret ved kontrolbesøget.

Vi indskærper⁷ derfor, at du skal overholde økologireglerne.

- **Leje af bygninger**

Hvis der sker væsentlige ændringer på bedriften, skal det straks meddeles Landbrugsstyrelsen, herunder hvis du udlejer eller lejer, udlåner eller låner, bortforpagter eller forpagter driftsbygninger, samlestalde, opbevaringsfaciliteter mv. Hvis du undlader at anmelde disse ændringer, risikerer du, at dine opbevarede produkter/husdyr mister deres økologiske status.⁸

På kontrollen blev det konstateret, at der ikke var indberettet leje af en ladebygning og en kornsilo på Kratgården, Vårvej 40, der blev anvendt af Rokkedahl Landbrug Økologi ApS. I siloen blev der opbevaret høst af økologisk byg/ært fra høsten 2023. I ladebygningen lå der økologiske rajgræsfrø i et plantørreri, og der blev desuden opbevaret økologisk såsæd og oprenset korn fra høsten 2022. Derudover blev der opbevaret såsæd og kunstgødning til Rokkedahls konventionelle bedrift. Bygningerne var lejet fra Rokkedahls konventionelle bedrift, og det blev ikke oplyst, hvor længe lejen og brugen havde stået på. Der blev ikke fremvist en lejekontrakt. De konventionelle og økologiske produkter i sække stod opbevaret umiddelbart op ad hinanden. Da såsæd og gødning var i storsække, var der umiddelbart ikke risiko for sammenblanding, såfremt at teksten på sækkene blev læst inden brug.

Vi har modtaget dit høringssvar af 13. oktober 2023. I dit høringssvar skriver du, at det er taget til efterregning og vil blive opdateret i Fællesskemaet. Storsække med udsæd og gødning vil blive opdelt.

Vi har noteret, at der vil blive rettet op på forholdene. Vi har dog pligt til at vurdere sagen ud fra de forhold, der blev konstateret ved kontrolbesøget.

Vi indskærper derfor, at du skal overholde økologireglerne.

- **For høj daglig tilvækst: Slagtekyllinger**

Langsomt voksende slagtekyllingeracer defineres som kyllinger med en væksthastighed, der gennemsnitligt over 3 på hinanden følgende hold ikke overstiger 38 gr. pr. dyr pr. dag.⁹

På kontrollen blev det konstateret, at der var uenighed om, hvordan slagtealderen og den gennemsnitlige daglige tilvækst på slagtekyllingerne skulle beregnes. Der blev leveret økologiske æg fra Schottman i Holland, der blev sat til klækning i husene på alle fem adresser med økologisk slagtekyllingeproduktion. Æggene ankom på æggenes dag 18 eller dag 19, og klækkede efterfølgende over de næste 2-3 dage. Æggenes dag 18/19 var dag 0/1 på staldevlerne. Æggene var klækket 48-72 timer efter ankomst, og kyllingerne var daggamle på staldevlernes dag 3.

I oplyste, at I beregnede slagtealderen og den gennemsnitlige daglige tilvækst fra den dag æggene blev indsat til klækning i husene. Hvis I fik levende daggamle kyllinger leveret, hvilket f.eks. var tilfældet i hus 41 og 42 på Holmegården i Svenstrup, blev slagtealderen beregnet fra dag 21 (dag 3 på staldevle), hvor de daggamle kyllinger blev indsat. Det var på denne baggrund ikke muligt at beregne den præcise daglige tilvækst i gram for slagtekyllinger leveret til slagt, da der var tvivl og uenighed om, hvorvidt slagtealderen skulle beregnes fra henholdsvis dag 18/19, hvor det stadig var æg, eller beregnes fra dag 21 som daggamle kyllinger. I oplyste, at I altid havde beregnet slagtealderen fra æggene blev indsat i husene. Ved beregning af slagtealder og vægt af flere hold slagtede kyllinger, var der kun et hold hvor den gennemsnitlige daglige tilvækst var over 40 gram pr. kylling pr. dag, når vægten

blev beregnet fra kyllingerne var daggamle. Alle øvrige beregnede hold lå lige under 38 gram pr. kylling pr. dag. Hvis slagtealderen blev beregnet fra ægstadiet på dag 18 eller dag 19, lå den gennemsnitlige daglige tilvækst for alle hold omkring 35-38 gram pr. kylling pr. dag.

Vi har modtaget dit høringssvar af 13. oktober 2023. I dit høringssvar skriver du, at beregningen af slagtealderen gøres ud fra den dag, ægget kommer. Selve klækningen begynder allerede på nogle æg den samme aften/nat.

Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at tilvæksten for slagtekyllinger, der er indsat som æg, skal beregnes fra dag to efter indsættelse (dag 20). Det skyldes, at størstedelen af æggene forventes at være klækket på denne dag. Det har den konsekvens, at ikke alle holdene overholder kravene til den daglige tilvækst.

Vi indskræpper, at du fremadrettet skal beregne den gennemsnitlige daglige tilsvækst fra æggenes dag 20.

- **Adskillelse er ikke i orden for produkter**

Der skal altid være klar fysisk adskillelse mellem økologiske og ikke-økologiske produkter.¹⁰

På kontrollen blev det konstateret, at adskillelsen af de konventionelle og økologiske produkter i storsække i den lejede ladebygning på Kratgården, Vårvej 40 ikke var tilstrækkelig, da sækkene stod opbevaret umiddelbart op ad hinanden. Der var økologisk såsæd, oprenset økologisk korn fra høsten 2022 til brug for såsæd, og kunstgødning i storsække, samt blandet frø i mindre sække. I en plansilo i ladebygningen var der desuden opbevaret konventionel såsæd i storsække. Opbevaringen af de blandede sække forekom ikke overskuelig. Såfremt, at tekster og indlægssedler på sækkene blev læst inden brug var risikoen for sammenblanding dog minimal.

Vi har modtaget dit høringssvar af 13. oktober 2023. I dit høringssvar skriver du, at det er taget til efterretning og vil blive opdateret i Fællesskemaet. Storsække med udsæd og gødning vil blive opdelt.

Vi har noteret, at der vil blive rettet op på forholdene. Vi har dog pligt til at vurdere sagen ud fra de forhold, der blev konstateret ved kontrolbesøget.

Vi indskræpper derfor, at du skal overholde økologireglerne.

- **Der er anvendt ikke-tilladte ingredienser og tilsætningsstoffer**

Der må ikke bruges desinfektionsmidler i drikkevand til økologiske husdyr.¹¹

På kontrollen blev det konstateret, at der til drikkevandet i hus 21, 22, 41, 42, 61 og 62, Holmegården i Svenstrup blev tilsat ProOxine Santizer, et produkt indeholdende 5% klordioxid og 95 % andre ingredienser. Der stod en tønde i hus 62 med produktet, som blev tilført vandet i alle fjerkræhuse på adressen. Der stod hverken på tønden eller produktdatabladet, hvad de 95 % øvrige ingredienser var. Karsten oplyste, at produktet blev tilført til vandet hele tiden. Det blev oplyst, at der var meget okker i vandet, og der var ofte bakterier og urenheder på okkerpartiklerne, så produktet blev tilsat for at sænke ph, så okker ikke kom til at udgøre et problem. Det blev ikke oplyst, hvor meget af produktet der var i drikkevandet.

I dit høringssvar af 13. oktober 2023 fremsender du en deklaration på det anvendte produkt.

Vi indskærper at du, ikke må bruge desinfektionsmidler i drikkevand til økologiske husdyr. Det er derfor ikke lovligt at anvende produktet Oxine til drikkevandet. Hvis vi ved et nyt kontrolbesøg konstaterer, at samme regel er overtrådt, kan det medføre bøde.

- **Ikke daglig adgang til grovfoder**

Grovfoder, friskt eller tørret foder eller ensilage skal indgå i den daglige foderration til fjerkræ. Under forhold, hvor tilgængeligheden af foder på udearealet er begrænset f.eks. som følge af vedvarende snedække eller meget tørt vejr, skal supplerende fodring med grovfoder indgå i fjerkræets foder.¹²

På kontrollen blev det konstateret, at der var en utilstrækkelig mængde grovfoder tilgængelig ved alle flokke kyllinger på alle fem adresser, CHR 18843 (Holmegården, Svenstrup), 30453 (Kratgården, Vårvej), 76360 (Beltoft), 17164 (Krogstrup, Hornumvej) og 124465 (Kølby, Nymøllevej). I alt blev der set 150.000-160.000 slagtekyllinger fordelt i 28 forskellige huse, med 1-2 flokke i hver på de fem adresser ved kontrollen. Der var grovfoder tilgængeligt ved alle flokke, men mængden var så lille, og fordelingen så utilstrækkelig, at alle kyllinger ikke havde mulighed for at få grovfoder i den daglige foderration. Det anvendte grovfoder var hø. Det var ikke alle kyllinger, der havde grovfoder til rådighed fra de var daggamle.

I alle huse på Nymøllevej, Vårvej, Beltoft og Svenstrup var der kun én kurv med hø til rådighed til hver flok bestående af 2.500-4.900 kyllinger. I flere af husene sad kurven med hø så højt placeret, at de yngste kyllinger, der var 10-20 dage ved kontrollen, ikke kunne nå høet. I hus 61 og 62 på Vårvej (ca. 4.900 kyllinger i hver flok) og hus 21 og 22 i Svenstrup (ca. 7.200 kyllinger i hver flok), havde kyllingerne svært ved at nå høet.

I alle huse på Hornumvej (12 huse) blev der lagt et stempelslag hø ved hver flok. Høet lå placeret ude i den ene side af huset ved hver flok, og i mange af husene var grovfoderet placeret længst væk fra udgangshullerne, hvor det blev benyttet til at ligge i af 10-20 kyllinger. Det var primært de kyllinger, der opholdt sig i siden af husene, der havde grovfoder til rådighed. Kyllingerne på Hornumvej fik ikke grovfoder i deres første leveuger, og Alexander, der passede kyllingerne på Hornumvej, oplyste, at han først tildelte grovfoder til kyllingerne efter 18-20 dage, når flokkene var blevet delt i to. Ved kontrollen var alle kyllinger på Hornumvej ældre end tre uger. Natalia og Karsten oplyste, at kurven med grovfoder rakte til kyllingerne var ca. 40-50 dage, hvorefter de fyldte lidt ekstra hø i kurvene, hvis der var behov. På de to kontrol dage blev der set under 150 kyllinger ude på udearealerne, så det var begrænset, hvor mange kyllinger der fik frisk grovfoder i deres daglige foderration.

Høet, der blev anvendt til kyllingerne i de seks huse på Holmegården i Svenstrup var meget støvet, og lugtede ikke friskt. Det blev oplyst at høet var noget ældre hø fra 2022.

I dit hørings svar af 13. oktober 2023 skriver du, at det er taget til efterretning og vil blive bragt i orden.

- **Afstand til nærmeste indgangshul er for stor**

Udearealerne må ikke have en radius på mere end 150 meter fra fjerkræhusets nærmeste udgangs-/indgangshul. Der tillades dog en radius på op til 350 meter fra bygningens nærmeste udgangshul, hvis der findes tilstrækkeligt mange steder, hvor hønsene kan søge ly mod vejr og rovdyr, jævnt fordelt over hele udearealet med mindst fire steder med ly pr. hektar. Udearealerne skal desuden forsyne fjerkræet med let adgang til et tilstrækkeligt antal drikkekar. Som udgangspunkt vurderer Landbrugsstyrelsen, at der er let adgang til vand på udearealet, hvis radius fra udgangs-/indgangshul til fjerneste hjørne af hønsegården er

mindre end 150 meter, som beskrevet i rapporten fra EGTOP fra 2012. Hvis radius forlænges op til de tilladte 350 meter, er det Landbrugsstyrelsens vurdering, at det kan være nødvendigt med vand tilgængeligt på udearealet, jf. rapporten fra EGTOP.¹³

På kontrollen blev det konstateret, at afstanden fra den fjerneste ende af udearealet til det nærmeste indgangshul var for lang for mange af kyllingeflokkene på Krogstrup Hornumvej 142 og Kratgården Vårvej 40. Den maksimale tilladte afstand fra fjerneste ende til indgangshul var 350 meter. Udearealerne og afstandene blev opmålt for 30 kyllingeflokke på 3 adresser, og for 19 af kyllingeflokkene var afstanden fra fjerneste ende til indgangshul mere end 350 meter. Den længste afstand havde flokken i hus 41-1 på Hornumvej med 681 meter, og 13 af flokkene havde udearealer der var mere end 500 meter lange.

Årsagen til de lange udearealer var, at udearealerne var indrettet som korridorer på en stor del af længden, hvor de kun var 2-3 meter brede. Ved mange af udearealerne gik der 115-350 meter før de blev bredere end 2-3 meter. Ved mange af udearealerne, der var korridorlignende over en lang strækning, var der utilstrækkelig beplantning og flyverskjul, og udearealerne forekom ikke attraktive for kyllingerne. Samlet blev der observeret færre end 150 kyllinger på udearealerne på kontroldagene, og de kyllinger der var ude, var under 10 meter fra udgangshullerne. I oplyste, at I blev nødt til at opbygge udearealerne på den måde, for at opfylde kravet om 4 m² udeareal pr. kylling.

På Holmegården i Svenstrup blev kun to af udearealerne opmålt, da det ikke var muligt at overskue sammenhængen mellem de øvrige udearealer, der var lange korridorer. Det var derfor ikke muligt at kontrollere, om nogle af disse udearealer var mere end 350 meter lange. Der var adgang til vand på udearealerne umiddelbart uden for udgangshullerne.

I dit høringsvar af 13. oktober 2023 skriver du, at det er taget til efterretning. Der vil blive ændret på udearealet, så de overholder kravene på max 350 meter. Du skriver, at det dog vil kræve en stor ombygning af jeresres udearealer, og at det derfor vil strække sig over noget tid, før det er endelig færdig.

Vi indskærper, at du skal overholde økologireglerne. Hvis vi ved et nyt kontrolbesøg konstaterer, at samme regel er overtrådt, kan det medføre bøde.

- **Udendørsarealet er ikke tilstrækkeligt stort**

Udendørsarealet skal overholde økologireglernes mindstekrav.¹⁴

På kontrollen blev det konstateret, at udearealerne til otte flokke kyllinger var for små i fht. flokstørrelsen på kontroltidspunktet. Der var krav om 4 kvm udeareal pr. kylling.

Husnr.	Adresse	Manglende udendørsareal, ha	Manglende areal, kyllinger	Alder, dag	Lukket ud, dag
Hus 31-2	Krogstrup, Hornumvej	0,01	25	53	36
Hus 32-2	Krogstrup, Hornumvej	0,27	675	53	36
Hus 61-1	Krogstrup, Hornumvej	0,01	25	50	36
Hus 71-1	Krogstrup, Hornumvej	0,01	25	50	36
Hus 41-2	Kratgården, Vårvej	0,44	1100	36	35
Hus 42-1	Kratgården, Vårvej	0,41	1025	36	35
Hus 62-1	Holmegården, Svenstrup	0,20	500	33	29

Hus 62-2	Holmegården, Svenstrup	0,17	425	33	29
----------	------------------------	------	-----	----	----

Det var kun to af udearealerne på Holmegården Svenstrup, som blev opmålt, da det ikke var muligt at overskue sammenhængen mellem de øvrige udearealer på ortofoto. Udearealerne til hus 21, 22, 41, 42 og 61 på Holmegården i Svenstrup blev ikke opmålt, så det blev ikke kontrolleret om disse overholdt økologireglerne med minimum 4 m² udeareal pr. kylling.

Udearealerne til husene på Beltoft blev ikke målt op, hvor der ikke var kyllinger i det nordligste af husene på kontroltidspunktet. Ligeledes blev arealerne til hus 61 og 62 på Kratgården, Vårvej ikke opmålt, da disse kyllinger ikke havde adgang til udearealet.

Vi har modtaget dit høringssvar af 13. oktober 2023. I dit høringssvar skriver du, at du har følgende opmålinger på disse arealer.

Sted	Husnr.	Udearealer, ha
Hornum	hus 31-2	1,10
Hornum	hus 32-2	1,17
Vårvej	hus 41-2	1,23
Vårvej	hus 42-1	1,23
Svenstrup	hus 62-1	1,47
Svenstrup	hus 62-2	1.47

Landbrugsstyrelsen fastholder de opmålinger, der er foretaget på kontroldataerne. Det betyder, at udearealer ved Hornum hus 32-2, Vårvej hus 41-2 og 42-1 samt Svenstrup hus 62-1 og 62-2 ikke lever op til kravene for størrelsen af udearealerne.

Udendørsarealet ved hus 31-2 i Horneum vurderes, at opfylde reglerne, når de usikkerheder, der er forbundet med opmålingen indregnes.

Du påbydes at efterleve reglen om tilstrækkeligt udendørsareal på følgende adresser: Hornum hus 32-2, Vårvej hus 41-2 og 42-1 samt Svenstrup hus 62-1 og 62-2. Påbuddet skal være efterkommet snarest muligt senest ved indsættelse af en ny flok.

Vi indskærper derfor, at du skal overholde økologireglerne.

Hvis vi ved et nyt kontrolbesøg igen konstaterer, at samme regel er overtrådt, kan det medføre bøde.

- **Manglende og ikke let adgang til udeareal**

Dyrene skal have permanent adgang til udendørsarealer, så de kan motionere, fortrinsvis græsarealer, når vejrforholdene og de sæsonbestemte forhold og jordbundens tilstand tillader det, medmindre der pålægges restriktioner og forpligtelser til beskyttelse af menneskers og dyrs sundhed i henhold til EU-lovgivningen. Fjerkræ skal have adgang til et udendørsareal i mindst 1/3 af deres liv. Om dagen skal fjerkræ have adgang til et udeareal fra så ung en alder, som det er praktisk muligt, og deres fysiologiske og fysiske kondition tillader det. Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at dyrene har den fysiologiske og fysiske kondition til at komme ud, senest når de er fuldfjerede.¹⁵

På kontrollen blev det konstateret, at kyllingerne i hus 51 og 52 på Krogstrup, Hornumvej var lukket inde. Der var indsat 5.247 kyllinger i hvert hus, og der var ialt 9.992 kyllinger på kontroltidspunktet fordelt i fire flokke, som

ikke havde adgang til udearealerne. Kyllingerne var på dag 55, dvs 52 dage gamle, og det blev oplyst, at de var lukket inde, fordi de skulle slagtes dagen efter, og ikke måtte få mere foder inden slagt. Kyllingerne havde haft adgang til udeareal fra dag 36-54, ialt 18 dage svarende til at de havde haft adgang til udearealerne i en tredjedel af deres levetid. Flere af de øvrige flokke på Krogstrup, Hornumvej havde ikke let adgang til udearealet, da der foran flere udgangshuller til verandaen stod skillerumsplader, som gjorde at adgangen ikke var lettilgængelig. Det var bl.a. kyllingerne i hus 31 og 32 samt 61 og 62, hvor adgangen til udearealerne var besværliggjort for kyllingerne. I hus 31 og 32 var kyllingerne på dag 53 og i hus 61 og 62 var kyllingerne på dag 50. Der var ingen kyllinger fra hus 31 og 32 ude på udearealerne under kontrollen, der foregik fra kl. 14-16. Ved hus 61 og 62 var der ca. 30-40 kyllinger ude i samme periode. Vejret var stille og skyet med temperatur omkring 20-21 grader.

Generelt var der ikke mange kyllinger ude på udearealerne under kontrollen de to dage. Samlet blev der set under 150 kyllinger ude, ud af over 80.000 kyllinger med mulig adgang til udearealerne. Kyllingerne fik adgang til udearealerne på dag 35-36, så de kunne have adgang til udearealerne i en tredjedel af deres levetid. Hus 61 og 62 på Holmegården Svenstrup havde adgang fra dag 29. Ud over at der stod plader, der forhindrede den direkte adgang til udearealerne, var grovfoderet i mange huse placeret længst væk fra udgangshullerne. I flere huse fandtes grovfoderet attraktivt at ligge i for kyllingerne, på lige vis som de halmballer der var placeret i husene. Der var en høj temperatur i alle huse, minimum 26-27 grader, som blev oplyst at være optimal temperatur for Ranger Gold-racen. Vi drøftede ovenstående for at lokke flere kyllinger til at benytte og vænne sig til udearealerne.

Vi har modtaget dit hørings svar af 13. oktober 2023. I dit hørings svar skriver du, at kyllingerne i hus 51/52 på Hornumvej var lukket ind på kontrol dagen, da de skulle indfanges den samme aften for at blive slagtet d 30/9.

Du oplyser, at skillerumsplader fremadrettet vil blive placeret sådan, at de ikke begrænser kyllingernes mulighed for at vil gå ud.

Vi har noteret, at der vil blive rettet op på forholdene. Vi har dog pligt til at vurdere sagen ud fra de forhold, der blev konstateret ved kontrolbesøget.

Økologiske dyr skal have permanent adgang til udearealer. Det er korrekt, at fjerkræ skal have adgang til udeareal mindst en tredjedel af deres liv. Vi understreger, at det er et minimumskrav, og at fjerkræ skal have adgang til et udeareal fra så ung en alder som muligt. Det er Landbrugssyrelsens vurdering, at slagtefjerkræ kan komme ud se- nest når de er fuldfjerede.

Vi indskærper derfor, at du skal overholde økologireglerne.

- **Ikke tilstrækkelig vegetation, flyverskjul, skygge, ly og læ m.m.**

Udearealer til fjerkræ skal være attraktive for fuglene og fuldt tilgængelige for alle fjerkræ. De skal for størstedelens vedkommende være dækket af vegetation bestående af forskellige planter. Vegetationen på udearealet skal vedligeholdes regelmæssigt, så der undgås et overskud af næringsstoffer. Udearealerne skal give fuglene et tilstrækkeligt antal skjul eller ly, buske eller træer fordelt over hele udearealet for at sikre, at fuglene anvender hele udearealet jævnt fordelt. Hvis hønsegården er mere end 150 meter i radius fra fjerneste hjørne til nærmeste indgangs-/udgangshul og maksimalt op til 350 meter, skal der findes tilstrækkeligt mange steder, hvor fuglene kan søge ly mod vejr og rovdyr, jævnt fordelt over hele udearealet. I dette tilfælde skal der være mindst fire steder med ly pr. hektar.¹⁶

På kontrollen blev det konstateret, at der manglede beplantning og/eller flyverskjul på over halvdelen af udearealerne til slagtekyllingerne på Vårvej 40, på mange af udearealerne på Hornumvej 142, på udearealerne til det

nordligste hus på Beltoft, samt på mange af udearealerne i Svenstrup, se Fotomappe 1. På en del af disse udearealer var det de lange smalle korridorer samt store områder længst væk fra udgangshullerne på Vårvej 40, Hornumvej 142 og i Svenstrup der ikke var tilstrækkeligt beplantet eller havde andre former for flyverskjul.

Mange af udearealerne var ikke attraktive for kyllingerne, da de var opbygget som korridorer/passager på 2-3 meter i bredden og 115-350 meter lange før de blev bredere, og mange af udearealerne var over 500 meter lange ialt. De lange smalle korridorer forekom ikke naturlige for kyllingerne at bevæge sig ud i, både fordi de var meget trange og der manglede flyverskjul til ly og beskyttelse for rovfugle.

Ved flere udearealer på Krogstrup, Hornumvej manglede der også beplantning og flyverskjul tættest på udgangshullerne (hus 61, 62, 82), som kunne lokke flere kyllinger til at benytte udearealerne. Der blev samlet set under 150 kyllinger på udearealerne på kontroldagene.

Ved hus 61 og 62 på Kratgården, Vårvej 40 var udearealet ikke attraktivt, da kyllingerne skulle op ad en meget stejl skråning (ca. 45 grader) umiddelbart udenfor udgangshullerne, samt at der manglede beplantning/flyverskjul længst væk på udearealerne. Denne skråning blev også omtalt i kontrolrapporterne ved økologikontrollerne i 2020 og 2022. Kyllingerne i disse to huse havde endnu ikke adgang til udearealerne.

I dit høringssvar af 13. oktober 2023 skriver du, at der vil blive etableret flyverskjul de omtalte steder. Du skriver endvidere, at I ikke ser, at der er færre kyllinger ude end andre steder, på Skråningen ved hus 61/62.

- **For meget kunstigt lys**

Det naturlige lys kan suppleres med kunstig belysning, så der dagligt er lys i op til 16 timer med en sammenhængende natlig hvileperiode uden kunstigt lys på mindst 8 timer. Dette gælder både inde og ude.

Hvis dyrene er ude hele natten, skal de også have en natlig hvileperiode uden kunstigt lys på mindst 8 timer for hver 24 timer. Landbrugsstyrelsen vurderer den natlige hvileperiode som værende de mørke timer uden supplement af kunstigt lys.¹⁷

På kontrollen blev det konstateret, at i alle kyllingehuse på alle fem adresser havde kyllingerne ikke mulighed for otte timers sammenhængende nat uden kunstigt lys i deres første tre levedøgn. I alle huse var der lys tændt 24 timer i døgnet fra æggene blev indsat på dag 0 og 6 dage frem. Først den 7. dag fik slagtekyllingerne 8 timers sammenhængende nat. Skiftet fra 24 timers lys til 16 timers lys skete fra den ene dag til den anden. Jf. staldtavle fik slagtekyllingerne først 8 timers nat da de var 3 dage gamle (dag 6 på staldtavle). Kyllingerne var daggamle på dag 3 på staldtavlerne.

Det var alle kyllingerne i hus 1 og 2 på Nymøllevej 126 B (fire flokke), hus 41, 42, 61, 62 på Kratgården, Vårvej 40 (8 flokke), hus 31, 32, 41, 42 på Beltoft (4 flokke), hus 31, 32, 41, 42, 51, 52, 61, 62, 71, 72, 81, 82 på Krogstrup, Hornumvej 142 (24 flokke) og hus 21, 22, 41, 42, 61, 62 på Holmegården i Svenstrup (12 flokke), hvor alle huse havde både en fysisk staldtavle og en computer koblet på. På computeren kunne bl.a. antal kyllinger på dag 3 (daggamle), foder, dødelighed og lysprogram aflæses. Natalia oplyste, at proceduren med lysprogrammet altid var det samme i alle huse. Der var 150.000-160.000 kyllinger i husene på kontroldagene.

Jakob oplyste, at proceduren med lys 24 timer i døgnet de første dage var påbegyndt for ca. trekvart år siden, da I oplevede at dette lysprogram gav en forbedret velfærd i fht fjerpilning. Desuden kunne kyllingerne komme i underforsyning af aminosyrer, når der ikke var fuldt lys.

I dit høringssvar af 13. oktober 2023 skriver du, at I har tidligere haft store problemer med fjerpilning. Du skriver, at I har afprøvet mange ting for at undgå pilning, og at I har haft god effekt ved først at give dem 8 timers mørke fra dag 6. Du skriver til sidst, at I har ændret lysprogrammet til at starte fra dag 0 igen, og at I så må se, om I kan finde en anden løsning på pilning, hvis det opstår igen.

Vi har noteret, at der vil blive rettet op på forholdene.

Vi indskærper, at du skal overholde økologireglerne. Hvis vi ved et nyt kontrolbesøg igen konstaterer, at samme regelde samme regler er overtrådt, kan det medføre bøde.

- **Flokstørrelsen er for stor**

Den maksimale flokstørrelse for det enkelte fjerkræhus skal overholdes.¹⁸

På kontrollen blev det konstateret, at i flere af husene var flokstørrelsen for stor på kontroltidspunktet, ifht den maksimale flokstørrelse på 4.800 slagtekyllinger. Derudover havde mange af husene haft for store flokstørrelser, da kyllingerne var yngre. Jakob oplyste, at I var påbegyndt med større flokke for ca. et halvt år siden, fordi I ville opnå en immunisering for coccidiose, som blev opnået lettere når flokkene var store.

Natalia som passede kyllingerne på Nymøllevej, Vårvej og Beltoft oplyste, at hun delte flokkene i to halvdele på dag 18, når kyllingerne var 15 dage gamle. I hus 1 og 2 på Nymøllevej var der i hvert hus indsat 5.600 daggamle kyllinger, som hver blev opdelt i to flokke på dag 18. Der var f.eks. kun 6 døde kyllinger i hus 1 frem til dag 18, så flokstørrelsen var 794 for stor i hus 1 i de første 15 dage. Kyllingerne var opdelt i 2 flokke i hvert hus på kontroltidspunktet og på dag 43.

I hus 61 og 62 på Kratgården, Vårvej var der indsat 4.959 daggamle kyllinger i hvert hus. Der var hhv. 82 og 109 døde frem til kontroldagen, så flokstørrelsen var for stor i begge huse. Flokkene var på dag 15 og endnu ikke delt. I hus 41 og 42 på Kratgården, Vårvej var der indsat 6.122 daggamle kyllinger i hvert hus. Kyllingerne var på dag 36, og der var hhv 70 og 115 døde. Flokstørrelsen var for stor i begge huse, med mere end 1.200 kyllinger for meget i hver flok, indtil flokkene blev delt på dag 18.

I hus 31, 32, 41, 42, 51, 52, 61, 62, 71, 72, 81, 82 på Krogstrup, Hornumvej havde alle flokkene været for store indtil dag 18-20, hvor Alexander oplyste at han delte flokkene i to. Der var indsat fra 5.241-7.824 kyllinger i hvert hus, så flokkene havde været fra 100 kyllinger til 2.800 kyllinger for store, når dødeligheden var trukket fra på tidspunktet for deling af flokkene.

I hus 21 og 22 på Holmegården i Svenstrup var der indsat 7.381 kyllinger i hvert hus. Kyllingerne var på dag 13, og der var hhv 258 og 135 døde kyllinger, så flokstørrelsen var hhv 2.323 og 2.446 for stor på kontroltidspunktet.

Karsten oplyste, at han delte flokkene når de var på dag 18-20.

I hus 41, 42, 61 og 62 på Holmegården i Svenstrup var der indsat fra 6.591-7.200 kyllinger i hvert hus. Kyllingerne var på dag 23 og 33, og flokstørrelsen havde været for stor frem til flokkene blev delt, 1.500-2.200 kyllinger for stor pr. hus.

I dit høringssvar af 13. oktober 2023 skriver du, at det er taget til efterretning, og at de bliver delt fra starten af.

Vi har noteret, at der vil blive rettet op på forholdene. Vi har dog pligt til at vurdere sagen ud fra de forhold, der blev konstateret ved kontrolbesøget.

Vi indskærper, at du skal overholde økologireglerne.

- **Adskillelsen mellem fjerkræholdene er ikke tilstrækkelig**

Fjerkræhuse, der er underopdelt i separate afdelinger, skal have en tilstrækkelig adskillelse. Der skal sikres en tilstrækkelig adskillelse af den enkelte afdeling, så kontakten med andre flokke er begrænset, og at fugle fra forskellige flokke ikke kan blandes i fjerkræhuset. I stalde til slagtekyllinger skal afdelingerne være adskilt med faste skillevægge, halvlukkede skillevægge eller net eller trådnæt. Selvom der er en fast

skillevæg, er det dog muligt at have gennemgående fodringsanlæg, ægtransportbånd mv., når disse kun er omgivet af mindre åbninger.¹⁹

På kontrollen blev det konstateret, at adskillelsen mellem flere af kyllingeflokkene ikke var tilstrækkelig. Mellem hver kyllingeflok var der en række plader i ca. 60-70 cm højde med et net spændt ud over pladerne. I mange af husene hang netadskillelsen mere eller mindre ned på midten, da den ikke var helt udspændt, så den samlede adskillelse var mellem ca. 70 cm og 130 cm høj. Vi drøftede i flere af husene med Natalia, Alexander og Karsten, at adskillelsen skulle være minimum 150-180 cm høj. Der blev ikke set kyllinger passere mellem flokkene under kontrollen.

I dit høringssvar af 13. oktober 2023 skriver du, at det er taget til efterretning og vil blive bragt i orden.

Hvis du vil klage

Hvis du er uenig i vores afgørelse, kan du klage over den. Du skal sende klagen inden 4 uger fra den dag, hvor du fik dette brev.

Du klager via klageportalen, som du finder på Nævnenes Hus' hjemmeside. Derinde kan du læse, hvordan du skal gøre, og se status på din sag. Du logger på klageportalen med MitID.

Din klage bliver automatisk sendt til os i Landbrugsstyrelsen. Hvis vi fastholder vores afgørelse, sender vi klagen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet via klageportalen. Du får besked, hvis vi sender din klage videre.

Hvis du ikke sender din klage via klageportalen, afviser Miljø- og Fødevareklagenævnet din klage, medmindre du er fritaget for brug af klageportalen. Du kan læse mere om fritagelse fra klageportalen på nævnets hjemmeside.

Har du spørgsmål?

Du er velkommen til at kontakte os på telefon 33 95 80 00 eller e-mail jordbrugskontrol@lbst.dk

Venlig hilsen

Heidi Lærke Sørensen
Jordbrugskontrol
Landbrugsstyrelsen
Augustenborg Slot 3
6440 Augustenborg

-
- ¹ En indskærpelse er en præcisering af, at reglerne skal overholdes.
- ² Lovbekendtgørelse nr. 1203 af 29. august 2022 af økologiloven (Økologiloven), § 21.
- ³ Lovbekendtgørelse nr. 1203 af 29. august 2022 af økologiloven (Økologiloven), § 21.
- ⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1203 af 29. august 2022 af økologiloven (Økologiloven), § 21.
- ⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1203 af 29. august 2022 af økologiloven (Økologiloven), § 21.
- ⁶ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 834/2007, artikel 39, stk. 1, litra b og d og Bekendtgørelse nr. 2249 af 1. december 2021 om økologisk jordbrugsproduktion mv., § 11
- ⁷ En indskærpelse er en præcisering af, at reglerne skal overholdes.
- ⁸ Bekendtgørelse nr. 63 af 23. januar 2023 om økologisk jordbrugsproduktion mv., § 11, stk. 6.
- ⁹ Bekendtgørelse nr. 63 af 23. januar 2023 om økologisk jordbrugsproduktion mv., § 23.
- ¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, artikel 9, stk. 7 og bilag III, 7.4.
- ¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, artikel 24, stk. 1, litra c, og bilag II, del II, 1.4.1, litra h og i, og (EU) 2021/1165 artikel 3 og 4, samt bilag III, del A og B.
- ¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, bilag II, del II, 1.9.4.2, litra b, og 1.9.4.4, litra i.
- ¹³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/464 af 26. marts 2020 om visse gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 for så vidt angår dokumenter, der er nødvendige for anerkendelse med tilbagevirkende kraft af perioder med henblik på omlægning, produktion af økologiske produkter, og oplysninger, der skal forelægges af medlemsstaterne, artikel 16, stk. 6, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, bilag II, del II, 1.9.4.4, litra g, samt EGTOP/4/2012, Report on Poultry.
- ¹⁴ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/464 af 26. marts 2020 om visse gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 for så vidt angår dokumenter, der er nødvendige for anerkendelse med tilbagevirkende kraft af perioder med henblik på omlægning, produktion af økologiske produkter, og oplysninger, der skal forelægges af medlemsstaterne, artikel 14 og bilag I, del IV
- ¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, bilag II, del II, 1.7.3, 1.9.4.4, litra d og e.
- ¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, bilag II, del II, 1.9.4.4, litra h, og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/464 af 26. marts 2020 om visse gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 for så vidt angår dokumenter, der er nødvendige for anerkendelse med tilbagevirkende kraft af perioder med henblik på omlægning, produktion af økologiske produkter, og oplysninger, der skal forelægges af medlemsstaterne artikel 16, stk. 1, 3, 4, 5 og 6.
- ¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, bilag II, del II, 1.9.4.4, litra l, og Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, afsnit 28.3.6.
- ¹⁸ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/464 af 26. marts 2020 om visse gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 for så vidt angår dokumenter, der er nødvendige for anerkendelse med tilbagevirkende kraft af perioder med henblik på omlægning, produktion af økologiske produkter, og oplysninger, der skal forelægges af medlemsstaterne, artikel 15, stk. 3, litra b.
- ¹⁹ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/464 af 26. marts 2020 om visse gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 for så vidt angår dokumenter, der er nødvendige for anerkendelse med tilbagevirkende kraft af perioder med henblik på omlægning, produktion af økologiske produkter, og oplysninger, der skal forelægges af medlemsstaterne, artikel 15, stk. 3, litra a, c og d, og artikel 16, stk. 2.